

Útferðin til Keypmannahavnar.

Hr. blaðstjóri!

Mær dæmar lítit að skifta orð við partamenn mína; men tann innendurinn, id nevnir seg «Gamal Føroyingur», og eg hava ikki reiðiliga somu hugsan, og noyðist eg tessvegna at skifta nokur orð við hann — í vinnu síni sjálva; tí so samir tað partamenn um at gera. Hesi ferð fari eg at hagraða tað, id hann skrivar um «Útferðina til Keypmannahavnar». Eina aðra ferð ætli eg nær at skriva um tæðlop, hann ger á arbeiðsmanninum á Tvoroyri; men um tað verður reiðiliga enn, veit eg ikki. Hesi ferð vil eg siga, at arbeiðsmannafelagið «Fylking» á Tvoroyri hevur «gratis» lent okkum hús felagsins til politiskar fundir. Hvørji onnur arbeiðsmannafelag gera tað?

Stjórni «Fylkingar» hevur við navns undirskrift skrivað fleiri góðar socialdemokratiskar greinir í blað okkara. Hvørji onnur arbeiðsmannafelag gera tað?

Vit javnaðarmenn eru arbeiðsmannafelagum «Fylking» takk skyldugir og eiga at stýða hetta felag og tess limir eftir forminum — altíð ta tað ber okkum til. Einn hava vit ikki gjørt tað — tíverri, men tað minsta, id arbeiðsmenn á Tvoroyri kunna krevja, er at teir skulu kunna ganga í friði fyri okkum og blað okkara; men tað er minni enn so.

Hesi ferð skuldi eg sum sagt skriva um «Útferðina til Keypmannahavnar».

Tað sær út, sum «Gamal Føroyingur» vil hava skil á óskilinum. Ella við óðrum orðum: hann meinar, at hetta óskilið — hetta klandrið, sum verið hevur í føroyskum politikki nú í eitt mannamini, kann ikki haldað gangandi longri. Hann er troyttur — ja, og tað eru vit allir Føroyingar. Her eru vit so samstíttir og hugunarlikir sum eitt liv og ein sál. Men eitt haldi eg vera logið: tað er, at «Gamal Føroyingur» meinar, at vit javnaðarmenn kunna gera enda á hesum klandri, og óskili, sum hetta klandrið fórir við sær. Men her eru vit staddir eins og maðurin tann, id fer út á ein streymtanga í eyssfallsbroddi, og ættar at venda rákinum vestir eftir. Vit javnaðarmenn gera tí beinast í at halda okkum uttan fyri hetta klandrið. Vit royna at halda beina javnaðarleið og royna at vakja tann minna manninn her á landi til tess, at hann sjálvur tekur sær røður í hond. Tá vil hann stýra skútuni á ta leið, sum hóllast er fyri hin arbeiðandi flokkinn: arbeiðsfólkid og fiskimennin.

Okkara álitismaður, harra P. M. Dam, fer ikki til Danmarkar sum loysingarmaður, heldur ikki sum sambindingarmaður. Til tess hava vit alls ikki sent hann. Vit hava sent hann sum føroyskan javnaðarmann at lingast við okkara partamenn í Danmark um víðurskiftini millum tann størsta partin av ríkinum og tann pinkulíta, sum fjarskotin liggur úti í Atlantshavinum, burtargloyndur av ollum uttan — ja, uttan teim, sum higar koma fyri eina gagn at fremja, landið hetta sum opið liggur fyri ollum verðsins peninga- og blóðsúgarum, sum er sogið fyrst inn at beini og harnest mergsogið soleiðis, at neyvan livsmegi er eftir í knotunum. Um nakar bati kann fást fyri hesa neyðars útpindu tjóð, er tað, vit føroyskir javnaðarmenn kunna

ÚR SUÐUROY

eftir, og hesum máli viðvíkjandi er tað, at okkara álitismaður, harra P. M. Dam, er sendur til Keypmannahavnar. Hann vil eftir bestu evnum greiða hetta mál. Tað kunna vit vera visir um.

Annars er tað at siga, at ringfelagsstjórnin helt fund á Tvoroyri, og har var einmælt samtykt, hvat álitismaður okkara skal gera í Keypmannahavn. Tessvegna at «Gamal Føroyingur» krevjir av harra P. M. Dam, at hann í «Føroya Social-Demokratik» skal «geva eina fullfíggið, klára, skiljuga frágreiðing viðvíkjandi stúri ættan til ferðini», vil eg kunnger fyri hesum «Gamla Føroyingi», at alt tað, sum samtykt varð á ringfelagsstjórnarfundi á Tvoroyri, varð innført í fundarbókina, og útskrift av fundarbókini varð útsend til øll tæy føroysku javnaðarfelagini. Er «Gamal Føroyingur» javnaðarmaður, sum hann gevur seg út fyri at vera, so hevur hann høvi til at gera seg kunnigan við hesa útskrift. Meira kann hvorki P. M. Dam ella nakar gera. Hvi skulu vit javnaðarmenn apa okkum eftir sjálvstýris- og sambandsmonnum? Tað er meir eum mánaður síðan, at hesir báðir flokkar fóru at træstast í blóðum teirra um, hvat id rættast er at halda fram fyri ríkisstjórnina. Ongatið hevur klandrið millum hesar báðar flokkar verið so hart sum nú, tá teir fóru til Keypmannahavnar fyri at standa saman um krøv Føroyinganna. Einaferð sendu hesir báðir flokkar eina nevnd til ríkisstjórnina. Tá var tað við eini adressu Gronlandi viðvíkjandi. Seks túsín Føroyingar høvdu undirskrivað hesa adressu. Eg veit, at Føroya fólk ikki undirskrivaði adressuna soleiðis, at summi skrivaðu sum sambandssummi sum sjálvstýris- ella javnaðarfólk. Eg veit, at øll skrivaðu undir sum Føroyingar og einki annað. Men sjálvstýris- og sambandsmenn gjørdur adressuna til eitt politiskt klandrusevni. Teir klandraðust áðrenn teir fóru, teir klandraðust í Keypmannahavn, og tá teir vóru heim aftur komnir, hildu teir fólkafund og skrivaðu langar blóðgreinir um tað herviliga klandrið, id verið hevði teirra millum. Soleiðis mega vit javnaðarfólk ikki vera, og slíkum klandri eiga vit at halda okkum langt burtur frá. Eg eri tí gløður yvir, at okkara maður einki orð hevur skrivað um sína støðu á tingingarfundinum við ríkisstýrið. «Tað er góð tíð at taka høguna av, tá ein sær manninn», sigur orðatakið.

A sama hátt er tað góð tíð at svara, tá ein verður spurður. (Meira). J. H. Danbjørg.

„Føroyatíðindi“ og dens Idealisme.

Jeg skal her ved tillade mig at fremsætte nogle Bemærkninger i Anledning af Bladets Artikel med den besynderlige Overskrift »Ballen«, som jeg undertegnede nu ikke kan undgå at mere mig over, idet Bladet ved dets egne Udtalelser er ved at fahle over Bord i samme Balle, der-

ved at det aabenlyst over for Offentligheden erkender ikke at have nogen bestemt politisk Retning, og det erkender endvidere, at det dog er vanskeligt at dyrke Idealisme. Ja, dette er saa sandt, saa sandt, saa sandt, særlig naar det gaar i Retning af det man kalder Splittelesidealisme, og sorgeligt maa det være for Bladet at se sine Bestræbelser være mislykket saa fuldstændig efter i saa mange Aar at have anstrængt sig paa alle tænkelige Maader at splitte Arbejderne igennem højtblæste Artikler mod Socialdemokratiet. Men jeg forstaa ikke, at et Blad, som bekender sig at være udenfor enhver politisk Retning, og som Følge af dette hverken er Fugl eller Fisk, i det hele taget kan aande. Ja, jeg beklager i højeste Grad dette Blads Tilhængere, der jo desværre i Henhold hertil saa maa være Tilhængere af et Splittelesoorg. Bladet skriver endvidere om Redaktionen Gæstfrihed ved Optagelser af forskellige politiske Ansøkelser, dog med Forbehold vel at mærke, hvis Bladet ikke skulde finde ens Artikel sommelig. Dermed er sikkert ment, at man ikke maa skrive nedsettende om for Eksempel Tysklands Frihedshelt Hr. Hitler og flere andre smaa hjemlige »Solstraaer«, der har samme Ansøkelser som nevnte Hr. I Betragtning heraf er der vist ikke store Chancer under tegnede har for at faa en Arti-kel optaget om for Eksempel Hitlers Behandlingsmaade af de tyske Arbejderførere, ja hele den tyske Arbejderklasse; men jeg betakker mig ogsaa paa Forhaand ved at snavse min Pen til i »Føroyatíðindi«.

Til Slut er Bladet helt forargel over de mange Angreb mod dets lille »Solstraae« (i Parentes bemærket) det lille Bogstav, som jo er en helt god Agitator for Bladet og Arbejderhader, idet det lille »n« i en Artikel mod mig udtrykte, at han havde ikke meget tilovers for den bevidste Arbejder; men disse Ord var jo ganske overflødige, ja for ikke at sige rent ud dumt gjort af Manden, idet han til hver en Tid udviser det samme i Gerning — i sine Artikler. Ja, ja, Hr. Redaktor, De skal blot blive ved at lade Deres lysrædede »n« funkle som en Solstraae i Deres Organ, thi det skal nok give Resultater? ved en eventuel Opstilling som Kandidat; men De kan ogsaa være rolig overbevist om, at det bliver ikke den jævne Mand eller Kvinde, der bortodler sin Stemme paa dette Bogstav. Men hils Hr. »n« og sig til ham, at jeg skal huske at minde ham for Offentligheden ved at skrive et Mindeskrift om hans Heltgerninger mod Arbejderflokket, saafremt han skulde tage Afsked med disse Jordens Herligheder for mig. Men det bliver sikkert ikke Solstraaefortællinger, med mindre han skulde forandre sine Synspunkter overfor Arbejderne, der dog gennem sit Arbejde fremskaffer Kapitalen. Jeg skal, saa lang Tid der er undt mig at leve, fore min Pen og bruge min Tunge for det Flertal i Samfundet, der hedder Arbejderne. Og det lille »n« skal ikke komme til at beklage

sig, thi det bliver marxistisk Politikk i Renkultur, der har til Formaal at forbedre Forholdene for de fattige i Samfundet.

O. M. Schultz.

Úrslitið av sendimannaferðini.

Flestir menn væntaðu ikki størvegis burtúr sendimannaferðini til Keypmannahavnar. Hitt harðar og hvassa stríðið, id hevði staðið partanna millum um tann so nevnda finansplán, id ikki var nakar »egentligur« finansplánur, hevði játtikið treystið frá fólkid um at hitt trýra langa stríð kundu koma at enda í seinju ella so dánt sum í einum minimums felagsuppskoti. Sjálvstýris- og sambandsfólkini ristu heldur ikki nakrar friðar-rúnur á tann politiska himmal, áðrenn sendimenninir logdu frá landi. Men ikki tess minni fanst villa álvarsamur Føroyingur, id ikki ynsktu, ja beinleiðis kravdi eitt »positivt« úrslit. Hetta at standa í stampi, tova uppsaman, so alt var við at koma í nagga-tódn, kundi ikki ganga. Føroya fólk, Føroya land toldi tað beinleiðis ikki. Kreppan tær harðar og vandamiklu tíðirnar lýksta at versna í hvørjum. Menn vil samvitsku og ábyrgd fyri landi og fólk málta læra at skilja, at fram um politiskar fordórnir og gamalt kjak má stíga viljin at fáa tað mest og best möjuliga burtúr úr teim av serlkt skifti- andi tíðum skaptu umstöðum. Tað sum tókist at vera rætt og beinast ifjor ella fyri fleiri árum síðani kann vera óhóskandi og ómöguligt fáa.

Hóast eingin av flokkunum kunnu siga seg at hava fingið síni príncippiellu krøv fíggarliga uppfyllt, kenna vist allir partar seg fegnar yvir, at hin harðasta spenningin um finansplánin er útloyst í einum »positivum« felagsuppskoti.

Hvat ber so hetta uppskot av tydingni fyri Føroyar?

I tæy fyrstu 5 árin veru virði av stívliga 2000.000, tveimum milli- onum krónum lagdar niðuri í Føroyum út yvir tað, vit evna at gera við tí peningi, logtingið higartil árliga hevur haft um hendi, og sum tað vónandi framtíðarlíga kann rokna við.

Vit vilja í stuttum endurtaka hvussu hesar tveir milliónurnar falla:

Havn í Klaksvík.	
Frá	Kr.
statinum	e. 500.000
kommununi	e. 125.000

Havn í Vestmanna:	
statinum	e. 110.000
kommununi	e. 27.000

Vegir:	
stat. 100.000 árl. (%)	e. 500.000
logt. 100.000 árl. (%)	e. 500.000
kom. 75.000 árl. (%)	e. 375.000
	2137.500

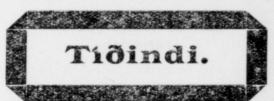
Logtingið fær hesar 100.000 kr. um árið við at leggja beinleiðis skatt á allar inntøkur yvir 2500 kr. id er mett at geva um 60.000 kr., og at hækka núverandi ríðs-drekkar og tubbakstoll og at leggja ein lítlan toll á sermerk- tar luksurvør. Hesin lítil nýggi luksustollur og hækkan av tí

gamla tollinum metast at geva um 40.000 kr. falt.

Um 12.000 kr. í skipsavgift og 30.000 í tolli, sum higartil hava verið statsinntøkur verða nú at falla til logtingið. Afturfyri hesar um 42.000 kr. falla burtur stats- ins tilskot til sjúkrahús, 22.000 kr. og tilskotið til »Smíri« 10.000 kr. Her er ein vinningur fyri logtingið um 8000 kr.

Tær 27.000 kr. id logtingið higartil av sínum núverandi mid- lum árliga hevur latið til vega- bygging, verða við finanspláns seinjuni frigjorðar og kunna nýtast til t. d. havnirnar í Hovi, á Sandi og Haldórsvík. Hesar havnir vóru mettar til 200.000 kr., t. v. s. 40.000 kr. um árið í 5 ár. Skilamenn meina, at vit við heimligum kreftum og av tí, at tilfarið nú er biligari enn táid kostnaðarættanin var gjord, kunnu gera tær 1/3 biligari, allso við um 27.000 kr. um árið í 5 ár. Leggja vit tær omanfyri nevndu vnum 8000 kr. til tær 27.000, eru vit visir í eisini at kunna greiða hesar uppgávur.

Tað kann ikki nokkast at kunna vita í 5 teim fyrstu árunum gera vegir fyri um 1.400.000 kr. og havnir fyri um 857.000 kr., eru vit eftir vónum komnir eitt fítt fet fram, og okkum tykir tað vera grund til at kenna sam- kenslu við ríkisstjórnina fyri sín lut í hesum framtaki.

Tvoroyri, 20. — 6. — 34.

Fiskiskipini

eru nú tæy flestu á ferð til Gron- lands. Nokur fá verða tað eftir og fara ikki longur enn til Ís- lands, hesi eru kanska ikki í so góðum standi, at tæy kunnu vága hina longu og drágu leið vestur um hav — eru smá og haril gomul og noyðast tessvegna at royna tær gomlu leiðir við eystur- land Íslands, tá at har eru ikki so góðar vónir um góðan fiski- skap sum í Gronlandi, har tað yður av fiski og einans stendur á at draga. Og reidarmenn hava tí eisini tær bestu vónir viðvíkj- Gronlandsfiskiskapinum, tí tað sigst, at teir longu hava sell veiðuna, id roknað verður við at fáa har vesturi. Gudmundur Mortensen skal hava sett 300 skippund frá hvørjum skipi. Fisk- ararnir fáa 15 og 19 oyru fyri kg av teirra parti. — Eitt er at menn royna at sleppa av við fiskin sum skjótast, um tolluligur prísur fast, men eitt annað er, um ikki tað hevði verið til stórti batu fyri bæði land og fólk, um hesin fiskur hevði verið furdur heim og var virkaður til klippfisk, í staðin fyri at selja hann til út- landið sum saltfisk. Vinningurin av saltfiski man neyvan vera so stóur sum hann hevði verið av turkaðum fiski.

Tað sigst, at vinningurin av hvørjum fiskapacka av turrum fiski, id seldur hevur verið í ár, er 11 kr. tá id allar útteiðslur eru goldnar, og tað er ikki lítill vinningur. Hartil kemur so eis- ini, at heimafoðkið vinnur nakað við arbeiðinum við at turka fisk- in. Men tann vinningur gleppur ollum av hondum, bæði útflut- ningsmonnum og arbeiðsfólki, táid fiskurin verður seldur sum saltfiskur. Ein skuldi meint, at hvorki fólk ella land toldi eitt tilfikt peningatag og serliga ikki í hesum tíðum, hvar id arbeiðs- loysið nívur sum ongantíð áður. Og logið tykist tað at vera, at lóggávan ikki longu hevur sett forboð fyri hesum ósiði at selja